

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 093 56/99-5073
Signatura: bi3cs105

Oblastní pracoviště č. 9 Hradec Králové
Okresní pracoviště Náchod

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Náchod, Příkopy 1186, 547 01 Náchod-Plhov
Identifikátor ředitelství:	600 094 057
IZO:	102 718 504
Ředitelka školy:	Ladislava Simonová
Zřizovatel:	Město Náchod, nám. TGM 40, 547 01 Náchod
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Náchod
Termín inspekce:	8. - 12. března 1999
Inspektoři:	Pavel Baštář, Pavel Bachtík
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy dle § 32a zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol v platném znění, podkladový materiál k zařazení do sítě škol, výroční zpráva, učební dokumenty a rozvrhy hodin.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Základní škola Náchod-Plhov je sídlištní školou pavilonového typu. Její prostory jsou vzhledem k současnému počtu žáků optimální. Příznivá je situace i pro vyučující, kteří mají k dispozici dostatek odborných učeben, kabinety a prostornou sborovnu.

Prvnímu stupni bylo vyčleněno celkem šest kabinetů, z toho jeden slouží pro potřeby výuky českého jazyka a jeden pro matematiku. Vybavení učebními pomůckami je postačující, dle případných požadavků vedoucích předmětových komisí a finančních možností školy, pravidelně doplňováno.

Kabinet matematiky je prostorově i vybavením postačující, některé starší pomůcky se už nepoužívají. Fyzikální kabinet je přilehlý k odborné pracovně, obsahuje dostatečné množství pomůcek, je přehledně uspořádaný. Kabinet chemie je vybaven dostatečně pomůckami a spotřebním materiálem. Odborná pracovna chemie je téměř nefunkční, je před rekonstrukcí. V kabinetě přírodopisu, který je hned vedle odborné pracovny, je větší část sbírek, zbývající a nejčastěji používané pomůcky jsou přímo v učebně. V jinak velmi dobrém souboru pomůcek je nedostatek některých modelů přírodnin, ukázek živočichů a obrazového materiálu. Kvalitě laboratorních prací by prospěl stereomikroskop.

Škola má k dispozici dvě prostorné, dobře vybavené tělocvičny se dvěma nářadovny, čtyřmi šatnami (sprchy, umývadla). Tělocvičny jsou pronajímány v odpoledních i večerních hodinách veřejnosti a tělovýchovným spolkům. V těsné blízkosti školy je atletické hřiště s doskočištěm a vržištěm, třemi asfaltovými kurty na odbíjenou a jedním na košíkovou. Po patnáctiletém používání je třeba provést úpravu povrchu atletické dráhy i travnatého fotbalového hřiště. Nově byla vybudována posilovna se základním vybavením pro potřeby žáků ZŠ a gymnastický sál se zrcadlovou stěnou a odpovídajícím povrchem (korek, koberec).

Materiálně technické podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Při sestavování rozvrhu hodin byla plně respektována vyhláška MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole a požadavky na psychohygienu vyučovacího procesu.

Třídy prvního stupně jsou prostorné, čisté, světlé, vkusně upravené. Ve většině z nich je množství vlastních učebních pomůcek zhotovených vyučujícími, příjemné prostředí je doplněno zdařilými žákovskými pracemi. Žákovské lavice ve většině tříd prvního stupně jsou pouze jedné velikosti, v mnohých případech nevyhovují vzrůstu dětí. Rovněž koberce, umístěné vzadu za posledními lavicemi a určené k relaxaci žáků, působí v některých třídách neestetickým dojmem a jsou nevyhovující.

Pavilonový typ školy poskytuje dobré podmínky pro relaxaci žáků během dne. Příznivým jevem je řešení přestávek, kdy po druhé vyučovací hodině je délka 15 minut (žáci svačí), další přestávka je dlouhá 20 minut. Je využívána velmi efektivně a vychází vstříc požadavkům žáků. Pohybové aktivity jsou umožněny v tělocvičně a na dvou místech budovy v prostorných chodbách. Tam jsou umístěny stoly, kde zájemci hrají stolní tenis. Někteří žáci v době této přestávky navštěvují čítárnu, kde je žakovská i učitelská knihovna. Veškeré tyto aktivity jsou zajištěny pedagogickým dozorem. Relaxaci učitelů umožňuje prostorná sborovna s dobře vybaveným odpočinkovým koutem.

Ve všech prostorách školní budovy byl v době konání inspekce pořádek a čistota.

Pitný režim je zajištěn velmi dobře. Na několika místech budovy mají žáci možnost se občerstvit minerálkou. Formou sponzorského příspěvku umožňuje škole pravidelný odběr náhodská stáčírna minerální vody IDA.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

V letošním školním roce je ve škole zaměstnáno 31 pedagogických pracovníků, všichni jsou odborně a pedagogicky způsobilí. Skupinu sledovaných předmětů vyučují učitelé s odbornou způsobilostí pro jednotlivé předměty, výjimkou je tělesná výchova, kde dva z celkového počtu šesti vyučujících požadavek na odbornou způsobilost nespĺňují.

V oblasti dalšího vzdělávání učitelů využívá škola nabídky Centra vzdělávání v Náchodě a Pedagogického centra v Hradci Králové. Pomoc začínajícím je realizována jednak prostřednictvím uvádějícího učitele, spoluprací se zkušenějším učitelem stejného ročníku, vzájemnými hospitacemi a v neposlední řadě v rámci předmětových komisí. Jejich náplní je mimo jiné koordinace při sestavování tematických plánů, kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a organizační zajištění soutěží a olympiád.

Personální podmínky školy jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka žáků všech ročníků základní školy Náchod-Plhov je uskutečňována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a ve sportovních třídách podle čj. 29 738/96-22-50 pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy. Osnovy v předmětech, jejichž výuku inspekce hodnotí, jsou plněny. V nabídce pro další rozvoj vědomostí a schopností žáků jsou z povinně volitelných předmětů informatika, rýsování a technické kreslení, praktika z chemie, praktika z přírodopisu a sportovní výchova pro dívky a chlapce. Z nepovinných předmětů basketbal, plavání a sportovní trénink pro žáky ze sportovních tříd. Talent a zájem o tělesnou výchovu a sport mohou žáci rozvíjet vždy v jedné ze tříd od pátého do devátého ročníku. Žáci jsou do těchto tříd přijímáni po ukončení čtvrtého ročníku základní školy na základě výběru. Podmínkou přijetí je dobrý prospěch a úspěšné zvládnutí motorických testů (běh na 50m, vytrvalostní běh, skok daleký, hod, šplh a test obratnosti).

Specializovanou třídou je 4.C, ve které jsou od druhého ročníku zařazeni žáci s vývojovými poruchami učení. Jedná se o žáky postižené dyslexií, dysgrafií, dysortografií a LMD, kteří plní osnovy vzdělávacího programu Základní škola. Jejich třídní učitelkou je vyučující se specializací psychopedie a logopedie. Žákům je kromě individuální péče navíc věnována jedna hodina týdně k odstraňování poruch. Od pátého ročníku budou rozděleni do kmenových tříd.

Plnění učebních osnov je hodnoceno jako nadprůměrné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitace byly uskutečněny na obou stupních školy v celkovém počtu 36 hodin. Na prvním stupni ve všech ročnících v předmětech matematika nebo český jazyk, na druhém stupni v pěti vybraných předmětech u všech vyučujících a ve všech ročnících.

Výuka sledovaných předmětů je vedena podle schválených učebních dokumentů, používané učebnice jsou z různých vydavatelství, převážně SPN, Fortuna a Prometheus, na prvním stupni SPN, Prodos, Fortuna a Jinan.

1. stupeň

Matematika

Výuka předmětu je zabezpečována v souladu s platnými osnovami a v přiměřeném rozsahu. Žáci používají učebnice schválené MŠMT ČR, dále pracovní sešity a sešity na procvičování, které jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány.

Navštívené hodiny byly dobře připravené, měly jasně stanovené cíle, učivo je probíráno v přiměřeném rozsahu a v odpovídajícím tempu. Patrný byl individuální přístup vyučujících k žákům, dobré bylo využívání tabulí, používalo bylo množství vlastních učebních pomůcek.

Ve všech navštívených třídách byly patrné přátelské vztahy mezi vyučujícími a žáky, střídání forem práce bylo přiměřené věku žáků, vzájemná komunikace byla velmi dobrá. Žáci byli průběžně motivováni a hodnoceni.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako nadprůměrná.

Český jazyk

Výuka českého jazyka je zabezpečována v souladu s platnými učebními osnovami, má jasně stanovené cíle. Navštívené hodiny byly dobře připravené, zvolené metody přiměřené věku žáků. Žáci mají k dispozici dostatečné množství schválených učenic a učebních textů. Sešity jsou pravidelně a důsledně kontrolovány, písemný projev žáků byl ve většině tříd velmi dobrý. Patrný byl individuální přístup vyučujících, převažoval klidný, vlídný přístup k žákům. Ti byli průběžně motivováni, pracovali velmi aktivně a se zaujetím. Žáci mají vypěstovány dobré pracovní i společenské návyky, během vyučování byli ukáznění. Efektivita hodin byla vysoká.

Celkově je výuka českého jazyka hodnocena jako spíše nadprůměrná.

2. stupeň

Matematika

Učební osnovy jsou plněny, k žádným přesunům témat nedochází, časové rozvržení a tématické plány mají jednotliví učitelé zpracované.

Všechny hodiny byly dobře připravené, zajištěné potřebnými pomůckami. Vyučují používali také vlastní připravené materiály, v několika hodinách byla velmi účelně a promyšleně využita tabule k efektivnímu procvičování a upevnění učiva. V organizaci vyučovacích jednotek často chybělo úvodní seznámení s průběhem a cílem hodiny. Závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení průběhu se objevilo pouze ojediněle. Projev jednotlivých vyučujících se značně liší ve formě a přístupu k žákům, společným jevem je přesnost učitelů ve formulacích a důraz na vytváření systému ve vědomostech. Četnost

a vhodnost metod a forem práce odpovídá tématům hodin. Převažovala frontální výuka, v menší míře byla práce žáků diferencována podle jejich schopností. Vlastní samostatné práci byl dáván dostatečný prostor jen v několika hodinách. Ve většině hodin učitelé dbali na průběžnou kontrolu a hodnocení práce žáků, pochvalou motivovali jejich aktivitu a zájem. Písemný projev žáků je většinou na dobré úrovni, vyučují mu věnují dostatečnou pozornost. Komunikace žáků je živá, její kvalita je však po formální stránce spíše podprůměrná. Chybí více zodpovědnosti a přesnosti ve formulaci odpovědí. Kvalita hodin byla od velmi dobré po průměrnou.

Celkově je úroveň výuky matematiky hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Fyzika

Výuka fyziky je vedena podle platných osnov, tematických plánů jednotlivých vyučujících a bez časových přesunů. Odborná učebna, ve které výuka probíhá, je po rekonstrukci, standardně vybavená, dobře slouží svému účelu.

Charakter hodin, které byly hospitovány, byl rozdílný (výkladová, procvičovací, praktická práce). Ve všech bylo použito dostatek pomůcek. Někdy jen centrálně, častěji byly používány žáky při práci ve skupinách nebo individuálně. Ve dvou nižších ročnících mají žáci v žákovských knížkách málo známek za uplynulou část školního roku. Aktivita žáků při některých hodinách byla nízká, jejich odpovědi nevýrazné a málo hlasité. Písemný projev většiny žáků je pěkný, jeho kontrole je věnováno dostatek pozornosti. Atmosféra v hodinách byla pracovní, klidná, v některých chyběla vzájemnému vztahu větší vstřícnost ze strany vyučujících. Úvodní informace o průběhu hodiny a závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení nebylo téměř prováděno. Kvalita jednotlivých hodin byla od spíše nadprůměrné po průměrnou.

Úroveň výuky fyziky je celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Přírodopis a chemie

Osnovy stanovené vzdělávacím programem jsou ve výuce obou předmětů řádně plněny. Časové rozvržení uvedené v tematických plánech je dodrženo. Výuka probíhá vždy v odborných pracovnách. Přírodopisná je dobře vybavená a plně funkční, v pracovně chemie chybí digestoř a v žákovských lavicích nelze používat rozvodu plynu ani vody.

V hospitovaných hodinách bylo vhodně a funkčně použito dostatečné množství učebních pomůcek. Jejich výběr byl velmi pestrý, zahrnoval žákovské soubory na pokusy v chemii, nástěnné obrazy, mapu, časopisy, vlastní texty vyučujících modely, videokazetu, a smyčku do KP8. Učitelé vedli výuku na vysoké odborné úrovni, s cílem vytvořit systém ve vědomostech žáků. V hodinách hodnocených jako nadprůměrné byli žáci vedeni k vyhledání informací, jejich aplikaci a vyjádření vlastního závěru. Vlastní samostatné práci byl ponechán dostatečný prostor. Ve většině hodin byli žáci hodnoceni průběžně, pozitivně motivováni pochvalou. Aktivita a zájem žáků během výuky měly dobrou úroveň, komunikace byla živá, příznivě působily i prvky humoru. Žáci nejsou vždy důsledně vedeni

k jasným, hlasitým odpovědím, učitelé po nich raději odpověď sami nahlas zopakují. Písenný projev většiny žáků je pěkný. Všechny hodiny měly příjemnou atmosféru, vzájemný vztah je přátelský, upřímný. Sdělení průběhu hodiny, závěrečné shrnutí a zhodnocení bylo použito jen v některých hodinách.

Celkově je výuka těchto přírodovědných předmětů hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Tělesná výchova

Výuka předmětu je uskutečňována vždy v jedné třídě od pátého do devátého ročníku ve sportovních třídách s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy. Celkem byly při pěti hospitacích navštíveny čtyři třídy se sportovním zaměřením, jedna v běžné třídě. Všechny hodiny byly vyučujícími velmi dobře připraveny a byly vysoce efektivně využity. Přestože přístup jednotlivých vyučujících k žákům je zcela rozdílný (od vyhraněně autoritativního až po přátelský), byly vzájemné vztahy učitelé - žáci pozitivní. Z metodického hlediska byla skladba hodin vyvážená, vyšší fyzická zátěž žáků byla vhodně kompenzována strečinkem, uvolňovacími a protahujícími cviky. Ve všech hodinách nechybělo průběžné hodnocení, pochvala ani povzbuzení. Při gymnastice a herních činnostech vyučující dle potřeby citlivě zasahovali do průběhu hodin a rozbořem situací odstraňovali případné nedostatky. Všichni žáci se hodin tělesné výchovy účastnili s velkým zaujetím a snahou.

Celkově je úroveň výuky tělesné výchovy hodnocena jako nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Žáci školy dosahují velmi dobrých výsledků především ve sportovních soutěžích. V letošním školním roce zvítězila děvčata v okresním přeboru odbíjené žákyně, stala se přebornicemi okresu v plaveckých štafetách, v oblastním finále pak získala druhé místo. Mezinárodních úspěchů dosahují žákyně školy pod vedením své trenérky, a zároveň učitelky tělesné výchovy, v krasobruslení. V lehké atletice figurují žáci a žákyně většinou na prvních místech v okresních tabulkách, mladší žák školy je na 5. a 8. místě v republikových tabulkách ve sprintu. V soutěžích, které se ještě v letošním školním roce neuskutečnily, byli žáci v minulém roce nejúspěšnější v košíkové, odbíjené a lehké atletice, kde získávali první místa v oblastních kolech a přední místa v kolech republikových.

Mezi výrazné úspěchy v letošním školním roce lze započítat účast tří žáků v oblastním kole matematické olympiády v kategorii Z9. Přední místa v okresních kolech přírodovědných soutěží obsadili žáci v loňském roce. První a druhé místo patřilo žákům školy v okresním kole soutěže v programování, jeden žák se následně umístil v oblastním kole na pátém místě.

Život školy se řídí kvalitním školním řádem, který kromě povinností žáků a pedagogických pracovníků zahrnuje i práva žáků a všech pracovníků.

V oblasti předcházení problémových jevů má škola zpracován dokument Program sociální prevence, prevence kriminality a drogových závislostí, který napomáhá rozvoji harmonické osobnosti žáků.

Škola realizuje Program k vybudování bezbariérové školy v okresním městě Náchod. Cílem projektu je vytvoření takového prostředí, aby se zde žáci s tělesným postižením mohli pohybovat bez problémů v kolektivu svých vrstevníků. Dosud je zhotoven nájezd ke vchodu, přemostění prahů ve dvou třídách a speciální lavice. V příštím školním roce bude do školy přijat druhý žák s tělesným postižením.

Z hlediska úrovně učení a rozvoje osobnosti žáků je škola hodnocena jako nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Základní škola Náchod - Plhov plní velmi dobře svoji výchovně vzdělávací funkci. Výuka žáků je zabezpečována v estetickém prostředí, které příznivě ovlivňuje jejich harmonický rozvoj. Podmínky a průběh vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako nadprůměrné, žáci jsou dobře připravováni k dalšímu studiu i praxi.

Vymezení kladů:

- příznivé prostorové podmínky pro výuku žáků,
- celkově velmi dobrá úroveň navštívených hodin,
- nadstandardní možnosti pro relaxaci žáků,
- pestrá nabídka volitelných a nepovinných předmětů,
- výborné výsledky žáků školy ve sportovních soutěžích,
- dobrá personální práce vedení školy,
- nadstandardní péče o žáky s tělesným postižením a poruchami učení.

Zápory:

- nedostatečný velikostní sortiment žakovských lavic,
- nevyhovující relaxační koberce v některých třídách,
- nefunkční vybavení odborné pracovny chemie,
- neúplnost přírodopisných sbírek,
- nižší kvalita ústního projevu žáků 2. stupně.

Doporučení ředitelce školy:

- doplnit a obnovovat fond žákovského školního nábytku,
- zajistit úpravy resp. výměny relaxačních koberců,
- provést rekonstrukci odborné pracovny chemie,
- věnovat zvýšenou pozornost kvalitě ústního projevu žáků.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Pavel Baštář, v. r.

člen týmu Pavel Bachtík, v. r.

V Náchodě dne 29. března 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 30. března 1999

razítko

Podpis ředitelky školy: Simonová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	9. 4. 1999	093 92/99-5073
Školský úřad:	9. 4. 1999	093 92/99-5073
Rada školy:	9. 4. 1999	093 92/99-5073

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-------	---------	------

-----	-----	připomínky nebyly vzneseny
-------	-------	----------------------------